

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА ПРЕГО НЕДЕЉЕ. — СТОЈИ ЗА НОВИ САД 40, А НА СТРАНУ 60 НОВЧИЊА МЕСЕЧНО. — ЗА ОГЛАСЕ НАПЛАЊУЈЕ СЕ ОД ЈЕДНЕ ВРСТЕ 3 И 30 НОВ. ЗА ЖИТ ОБАКИ ПУТ.

КРАЉЕВА СЕЈА.

(Наставак.)

Неда.

Била би неверна своје обећању:
Како онда теби да задржим верност?

Михаило (прети).

Упамти ме, Неда! С овим још ћеш грдно
Изазвати борбу.

Неда

Не дај, Боже, да је
Племенита воља једне сестре семе
Грдној борби. (Строго.) На што мени ове речи
Михаило, данас? Где је њима разлог?
Није л' пријатељство према српском краљу
Урођено краљу бугарскоме?

Михаило.

Па и да је тако —
Онда ја не схваћам, заш' не може жена
Учинити оно, што би мужу самом
Служило на дику.

Михаило (збуњено.)

Ја бих — —

Неда (нежно.)

Михаило!
Где је твоје добро срце, где је бистри
Разум? Заш' да деца невина страдају
За очине грехе? Гони црног врага
Што ти гоји мржњу према моме брату;
Кунем ти се сунцем, да те Урош љуби!

Михаило.

Не верујем!

Неда.

Веруј, јер те Неда љуби;
А што Неда љуби, то и Урош љуби.

Михаило (збуњено.)

Само једно —

Неда.

Осам година су данас
Од кад Неда с тобом дели судбу. То је

Било срећно време: немсј сина ради
Да га од сад мутиш. Правије би било
Да ме данас љубиш, него да ме караш —

Михаило

(Тихо). Ха, Уроше, ја ти завидим! (Јасно)

Пусти ме,

Једак сам, признајем; ал' не питај за што
Ако желиш мира.

Неда.

Михаило!

Михаило.

Идем —

Пуштај ме, — до мало ваљда ћу ти доћи!

(Излази.)

Неда (гледа за њим.)

Оде, гледај, оде! Остави ме овде
Жалосну за собом. Помирљива речца
Утиша жестину, ал' је не уклони.
Шта је ово? Где је понашању томе
Узрок? (Тужно) Михаило није нигад Неди
Разиграо срце љубавним шапудом;
Ал' му је до данас уштеђив'о махом
Сваку плаху речцу, што га љуто згађа.
Жалба није увор: корити га не смем!
Зар је хладни рачун наших родитеља,
Кад је наше руке брачном траком везао,
Много и питао, да л' и срца наша
Знају за ту свезу? Није! Мога мужа
Срце ваљда више пишти под том стегом
Него моје. — Ја сам давна већ утеху
Нашла у свом сину. — Нађе ли је и он? —
Ова сумња само моју срећу мути!
Боже, твоје око зори у дно срца;
Оснажи ме слабу жену да разгрејем
Младо срце мога сина у љубави;
Не би л' своје отцу једном нагнадио
Љубав, што увело срце мајке само
У пола му даје. — Ох! — (Покрива лице.)

Слуга (улази.)

Леонтас, вођа
Посланичке пратње, проси у краљице
Милост да га прими —

Неда (замишљено.)

Леонтас — Леонтас!

Мислим да сам негде ово име чула!
Да, јест од Уроша. (На глас). Нека уђе:

III. ПОЈАВА.

Леонтас и Неда.

Леонтас.

Госпођо!

Парски налог, да предвођим пратњу
Грчког посланика, несносан би за ме
Био да ме није надежда питала
Видети љубљену, бугарску краљицу,

Неда (клања се.)

Више пута, знадем, брат ми спомињаше
Твоје име.

Леонтас.

Тада и судбу ми ваљда

Прећутао није.

Неда.

Ко се дружи с бедом,

Тај за доидући живот купи благо.

Леонтас.

Ал' је ово благо теже од олова:

Под таким теретом наша душа стење,
Тело клеца, док се не сломије —

Неда.

Творац

Само оног кара, кога љуби. Нек ти
Бедна прошлост мога милог брата снажи
Тврду веру; нек' ти његова весела
Данашњост челичи поуздање, да Бог
Из тих наших мука, пре а после, гради
Тврди темељ нашој срећи.

Леонтас.

Ја не могу

На Бога роптати: Бог је љубав! Моје
Јаде саковаше људи!

Неда.

Залуд људско

Лаковерство снови, да то чинит' може!
Док надежда снажи душу страдалника,
Дотле и јад бежи; само кад се наша
Безнадежност згвезди у пучину срца
Тада тек почиње црни јад да влада.

Леонтас.

Али

За што дрска рука бедног створа руши

Божанствене зграде свога творца; за што
Кида немилице оне нежне струне
У богатом срцу, које у додиру
Са чистом природом тако дивно, тако
Божанствено јече?!

Неда.

Ко би сјајно сунце

Мог'о љубит', да га црна поноћ није
Негда застрашила? Што светлији жижак,
Све је сенка мрча. Немој још уз беду
Да сносиш неправду. Један човек није
Цело људство, па и велеможац да је!
Да му служе вољи све мишице светске
Залуд се упиње, да уклони оном
Страдалнику срећу, коме божја рука
Са висине неба награду подноси.

Леонтас.

Врле душе само за то дишу, да нас
Са утехом уче сносити несреће.
Ко што блага роса спареноме цветку
Нови живот даје; ко што за тишином
Свежи ветрић буди једра новом лету:
Тако твоја речца за живот, за дело
Моје срце буди.

Неда.

То је твоја дика

Што ти срце прима утеху, коју ти
Саучешће моје свесрдно дарива.

Леонтас (за себе.)

Красна душо! Стрепим кад помислим само
Каква судба тебе с часа на час вреба. (На глас)
Саучешће твоје, краљице, извире
Из весела срца, што у срећи плива!
Ти си срећна је ли?

Неда.

Чудно питаш. Јесам!

Желела би само, да је с' сваким делим
Који није.

Леонтас.

Ако једном ти искусиш,

Да голема срећа није одвећ стална;
Ако твоје срце под ударом црне
Судбине проиштити —

Неда (ведро).

Стани, ја те тешим,

А ти мене плашиш. Пријатељи наши
За нас радо стрепе: видим и ти си ми
Пријатељ. (Даје му руку). Небој се, имам сина,
то је
Довољно за матер да је срећна.

Леонтас.

Син ти падне, жртва бледој смрти?

Або

Неда (уплашено).

Ти си свиреп.

Леонтас.Ко ће онда, слушај, ко ће
Онда мајци ране дубоке лечити.**Неда** (хладно.)

Мој муж.

Леонтас.

Не ће!

Неда.

Не ће?

Леонтас.

Не рани да лечи.

Онај који рани,

Неда.

Муж да рани жену?

Шта булазних! Отац да умори дете?

Леонтас (љутиго.)Нит' ти имаш мужа, нит' ти дете има
Оца.**Неда.**Шта говориш, несрећнице. Где је
Тим ужасним речма скривено знамење?**Леонтас** (тужно).До мало ћеш сузним гледати га оком.
Ако твоје срце црни глас што носим
И раздере, знај да пријатељ опреме
И завоје носи, а и оклоп спрема
Да га изненадни удар не обори
Црној земљи. Јадна Неда, разабери,
Какве замке твоји потмули душмани
Опремише, да ти —

(Наставиће се.)

Д И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Мамица“, „Локот“.) Ова два комада приказана су у недељу 9. априла.

Мамица је овде управо „ташта“ или пуница, која хоће да господари. У нашем народу, истина, несу пунице него свекрве на гласу, јер се млада обично одводи, па зато се и зове невеста, то јест која неје још одведена; али има и противних примера, и то не само у становништву варошком, где су прилике и услови за живот у свих народа мање више једни на друге налик, него и на селу. Тако се на пример у Црној гори човек, који ује жени у кућу, зове „уљез.“ Али овде и неје питање толико о опакој пуници, колико о сукобу између старијег и млађег нараштаја, кад старији, или по патријархалном обичају или по неком свом искуству, хоће да тиранише млађег, не водећи рачуна о личној слободи другог. По томе овај комад одговара и нашим потребама, јер су прилике у животу суседног нам народа налик на наше, па које с тога а које што је вешто написан и удешен за глумионицу, што је пун живота, досетке и хумора, вешта заплета, лепих карактера и ситуација, и дивна ефекта: за то је преведен и посрбљен, а не као што „Нон“ (речима: „тако треба освајати народности!“) мисли, да је нама мађарска књижевност као неки спроводник културе; јер ми из свих књижевности бирамо оно, што је по себи лепо и добро, и што нам треба.

Представа је била једна од најбољих ове сезоне. Играло се с вољом и вешто. Маринковићка изнела

нам је криво на углед различне моменте „мамичина“ карактера: и као неке врсте женскога Ментора, кад даје „добре савете“, и као одветнице, кад се паричи, и као властољубиве себезналице кад попусти. К. Савићева, као Анка, била је такођер изврсна. У њезиној игри тога вечера опазисмо знатан напредак. Подужи монолог њезин не само да неје био монотон, него у њему беше јасно обележено шта се збива у анкиној души, како различним променама гласа тако и потребном мимиком. И послушност материне мазе, љубав к мужу, љубоморство, стрепња де не изгуби љубљеног друга, и помирење, беху добро изражени. Л. Хаџићева, као Милица, била је добра; желели бисмо само да је и унутрашња, душевна страна гдешто јаче искочила. Мита и Светозар (Брани и Недељковић) надметаху се у вештој игри; похвална је и финоћа светозарова; Мита пак требало би у неким моментима да је мало умеренији, јер он се за љубав својој жени уздржава, колико више може, да не поквари с пуницом до крајње невоље, а то му, при његову мало хумористичном карактеру, неје ни тешко. Зорићу (адвокат Ружић) врло добро иду од руке таке круте улоге, а Рашић, као Скокић, беше овог пута особито фини, што му служи на похвалу, јер је схватио важност ове занимљиве фигуре, која је опет песнику врло добро испала за руком.

Представа „Локот“ у свему је испала боље но први пут, али Племенчић, на жалост, не беше још са свим при гласу.

Б.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

ИЗВАН

ПРЕДСТАВА 56.

ПРЕТПЛАТЕ.

У НОВОМЕ САДУ У УТОРАК 18 АПРИЛА 1872

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРАНИ:

ПО ДРУГИ ПУТ:

Г Р А Н И Ч А Р И .

ПОЗОРИШНА ИГРА, С ПЕСМАМА, У 3 РАДЉЕ, ОД Ј. ФРАЛДЕНРАЈХА, ЗА СРПСКУ ПОЗОРИШНИЦУ УДЕСИО
— А. ХАЦИЋ, МУЗИКА ОД А. МАКСИМОВИЋА.

О С О Б Е :

Бранко Срњић, обрштар	Зорић.
Милева, жена му	Ј. Поповићева.
Даница, кћи му	Љ. Зорићева.
Каролина Либхерц, собарица.	Л. Хаџићева.
Смиљанић, трговац	Лукић.
Андрија Миљевић,	Марковић.
Маца, жена му,	Ј. Маринковићка.
Милка, кћи му,	М. Зорићева.
Грга Петровић, брчмар } Граничари и граничарке	Мандровић.
Јоца Бочић,	Лесковић.
Сава Чујић,	Суботић.
Сара,	Мар. Недељковићка.
Марта,	М. Савићева.
Сима, андријин слуга	Сokolовић.
Мара, слушкиња	Л. Маринковићева.
Васа Петровић, тамничар, стриц андријин	Хаџић.
Крчмар	Бунић.
Наредник	Пешић.
Официри, војници, стражари, граничари и граничарке, грађани и свирачи.	

Збива се у граничарској регименти.

Г. АДАМ МАНДРОВИЋ, РЕДИТЕЉ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ КАО ГОСТ.

Ко од наших претплатника жели своја места за ову представу задржати, нека се изволи тога ради пријавити у позоришној писарници најдуже до 11 сахата пре подне.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 нов. а. вр. и то: у трговини Пере Попадића, Паје Миросављевића, Стеве Ратковића и Јоце Филиповића, у срп. народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТА.